

Franz Willnauer: Gustav Mahler, Die Hamburger Jahre. Hoffmann und Campe Verlag, Hamburg, 2011. ISBN 978-3-455-50196-4.

In dit handzame boekje van 128 pagina's neemt Franz Willnauer ons mee naar Hamburg waar Mahler van 1891 tot 1897 eerste kapelmeester aan het Stadstheater was. Willnauer is auteur van onder andere *Gustav Mahler und die Wiener Oper*, *Briefe an Anna von Mildenburg* en *Verehrter Herr College!*.

Het geeft boeiende details over het Hamburg in de tijd. Zo moest het seizoen 1892/1893 later beginnen, door een cholera epidemie, die binnen enkele weken achtduizend mensen het leven kostte. Maar ook navrante: door het bombardement in 1943 kwamen 40.000 mensen om in de vlammen.

Met Bernhard Pollini (eigenlijk Baruch Pohl), directeur van de Hamburger Stad Theaters, lag Mahler al snel overhoop. Anderzijds ontstond in 1895 een liefdesband met Anna von Mildenburg. Hij kreeg een 'liason' met Adele Marcus, vriendschappen met Josef Foerster, Bruno Walter Schlesinger en Hermann Behn.

Het is nu niet voor te stellen, maar de productie in die tijd was waanzinnig hoog: veertien tot twintig opera premières per seizoen, waarvan de helft nieuw. Mahler maakte grote naam als operadirecteur en kreeg goede kritieken. Wel ontstond een bekend patroon: Mahler was streng voor de orkestmusici en maakte zich bij hen niet geliefd. Echter nam hij het wel voor hen op bij een salarisconflict en ontslagaanzeggingen.

In het hoofdstuk *Die heilige Empfängnis* wordt beschreven hoe Mahler op 29 maart 1894 de herdenkingsdienst voor Hans von Bülow bijwoont. Bij het horen van Klopstock's koraal *Aufersteh'n, ja aufersteh'n* door het knapenkoor van de St. Michaelis werd hij als door een bliksemflits getroffen. Uitgebreid wordt stil gestaan bij de muziek die in de St. Michaelis en later in het crematorium van Ohlsdorf ten gehore werd gebracht. Diezelfde middag begon Mahler aan de voorbereiding van het slot van de tweede symfonie.

Natuurlijk wordt ook een hoofdstuk gewijd aan de doop van Mahler in de *Kleine Michel* op 23 februari 1897. Hij zal hier later over zeggen: *Der Rock ist schon gewechselt...*

Achterin is een tijdtabel met de belangrijkste data in Mahler's leven opgenomen. Een persoonsregister ontbreekt, evenals een lijst met werk- woon- en andere relevante adressen. Ook in een notenapparaat is niet voorzien.

Louis Ekstein
1 mei 2014